

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a unor prevederi din Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007
privind societățile cu răspundere limitată

(moștenirea părții sociale)
(Sesizarea nr. 97g/2016)

CHIȘINĂU

27 septembrie 2016

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:
DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 2 august 2016
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,
Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 17 și 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată, ridicată de către avocatul Victor Panțiru, în dosarul nr. 3-771/16, aflat pe rolul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 2 august 2016 de către Svetlana Tizu, judecător în cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

3. Autorul excepției de neconstituționalitate a pretins, în esență, că prevederile art. 17 și 49 alin. (1) lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, potrivit cărora modificarea actului de constituire se realizează doar prin hotărârea adunării generale a asociaților, sunt contrare articolului 46 alin. (6) din Constituție.

4. Prin decizia Curții Constituționale din 6 septembrie 2016 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudeca fondul cauzei.

5. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opinia Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului.

6. La ședința plenară publică a Curții, excepția de neconstituționalitate a fost susținută de avocatul Victor Panțiru. Parlamentul a fost reprezentat de către dl Valeriu Kuciuk, consultant principal în cadrul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Guvernul a fost reprezentat de către dl Eduard Serbenco, viceministru al Justiției. La ședința Curții a participat și vicepreședintele Camerei Înregistrării de Stat, dl Andrei Șeremet.

CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI PRINCIPAL

7. În temeiul certificatului de moștenitor legal din 26 iunie 2014, D.G. este moștenitorul legal al părții sociale în mărime de 18,33% din capitalul social al SC „Dione” SRL, deținute de mama sa, T.G.

8. La 29 mai 2015, adunarea generală a asociaților a refuzat acceptarea moștenitorului D.G. în calitate de asociat al SC „Dione” SRL.

9. Între timp, moștenitorul D.G. a solicitat Camerei Înregistrării de Stat introducerea în Registrul de stat al persoanelor juridice a datelor privind calitatea sa de asociat în cadrul SC „Dione” SRL cu cota de 18,33%.

10. La 3 iulie 2015, Camera Înregistrării de Stat a emis o decizie prin care a respins cererea lui D.G., invocând lipsa unei hotărâri în acest sens a adunării generale a asociaților.

11. La 4 august 2015, D.G. a depus la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, o acțiune în contencios administrativ împotriva Camerei Înregistrării de Stat, prin care a solicitat recunoașterea acestuia în calitate de asociat al SC „Dione” SRL în baza certificatului de moștenitor legal și obligarea introducerii modificărilor respective în Registrul de stat al persoanelor juridice.

12. În cadrul procesului, avocatul Victor Panțiru a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 17 și 49 alin. (1) lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată și sesizarea Curții Constituționale.

13. La 25 iulie 2016, Judecătoria Centru a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

14. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.”

15. Prevederile relevante ale Legii nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată (M.O., 2007, nr. 127-130, art. 548) sunt următoarele:

Articolul 12 Actul de constituire

„(1) Actul de constituire al societății este contractul de constituire și/sau statutul. Persoana juridică constituită de către un singur fondator activează în baza statutului aprobat de acesta

[...]”.

Articolul 13 Conținutul actului de constituire

„(1) Actul de constituire al societății va cuprinde:

- a) numele și prenumele, data și locul nașterii, domiciliul, cetățenia și alte date din actul de identitate al fondatorului persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea (țara de înregistrare), numărul de identificare de stat ale fondatorului persoană juridică;
- b) denumirea societății;
- c) obiectul de activitate;
- d) cuantumul capitalului social;
- e) valoarea nominală a participațiilor asociaților;
- f) cuantumul participațiilor (aporturilor) asociaților, modul și termenul de vărsare a lor;
- g) valoarea bunurilor constituite ca participațiune în natură și modul de evaluare în cazul în care au fost făcute asemenea aporturi;
- h) sediul societății;
- i) structura, atribuțiile, modul de constituire și de funcționare a organelor de conducere ale societății;
- j) modul de reprezentare;
- k) filialele și reprezentanțele societății în cazul în care există;
- l) temeiul și modul de reorganizare și lichidare a societății.

(2) Actul de constituire poate să cuprindă și alte prevederi care nu contravin legii.”

Articolul 17

Modificarea actului de constituire

„Actul de constituire poate fi modificat numai prin hotărârea adunării generale a asociațiilor.”

Articolul 25

Înstrăinarea părții sociale

„(1) Partea socială sau o fracțiune a părții sociale poate fi înstrăinată liber soțului, rudelor și afinilor în linie dreaptă fără limită și în linie colaterală până la gradul doi inclusiv, celorlalți asociați și societăți, dacă actul de constituire nu prevede altfel.

(2) Asociatul nu poate înstrăina partea socială până la vărsarea integrală a aportului subscris, cu excepția cazului de succesiune.

(3) În cazul înstrăinării părții sociale unor alte persoane decât cele menționate la alin.(1), asociații au dreptul de preemțiune. În acest caz, înstrăinarea se face în condițiile alin.(4)–(9).

(10) Orice clauză contrară prevederilor alin.(2)–(9) este nulă.

[...]”

Articolul 30

Înregistrarea cesiunii părții sociale

„(1) Partea socială se consideră de drept a dobânditorului de la data înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice a modificărilor **operate în actele de constituire** privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale.

(2) Pentru înregistrarea în Registrul de stat al persoanelor juridice a modificărilor **operate în actele de constituire** privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale, dobânditorul va prezenta la Camera Înregistrării de Stat actul juridic de înstrăinare autentificat notarial.”

Articolul 42

Dobândirea calității de asociat

„(1) **Calitatea de asociat se dobândește prin participarea la constituirea societății** sau prin **dobândirea**, ulterior constituirii, a **unei părți sociale**.

(2) Persoana fizică nu poate dobândi calitatea de asociat dacă ea a fost lipsită de acest drept prin hotărâre judecătorească sau prin lege.

(3) Persoana juridică poate dobândi calitatea de asociat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.”

Articolul 49

Competența adunării generale a asociațiilor

„(1) De competența exclusivă a adunării generale a asociațiilor țin:

a) modificarea și completarea actului de constituire, inclusiv adoptarea lui într-o nouă redacție; [...].”

Articolul 58
Adoptarea hotărârilor adunării generale a asociațiilor

„(1) Hotărârile adunării generale a asociațiilor se adoptă:

2) cu cel puțin trei părți din voturile tuturor asociațiilor societății dacă statutul acesteia nu prevede un număr mai mare de voturi pentru:

a) modificarea și completarea actului de constituire;

[...]”

16. Prevederile relevante ale Codului civil, adoptat la 6 iunie 2002 (M.O., 2002, nr. 82 - 86, art. 661), sunt următoarele:

Articolul 284
Noțiunea de patrimoniu

„(1) Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate.

(2) Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei.”

Articolul 315
Conținutul dreptului de proprietate

„(1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

(2) Dreptul de proprietate este perpetuu.

(3) Dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț.

[...]”

Articolul 316
Garantarea dreptului de proprietate

„(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.

(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

[...]”

Articolul 320
Modurile de dobândire a dreptului de proprietate

„[...]”

(2) Dreptul de proprietate se poate dobândi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate.

[...]”

Articolul 1432 Moștenirea

„(1) Moștenirea este transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate (cel ce a lăsat moștenirea) către succesorii săi.

(2) Moștenirea este o transmisiune de drepturi pentru cauză de moarte, universală, unitară și indivizibilă.

(3) Moștenirea are loc conform testamentului (succesiune testamentară) și în temeiul legii (succesiune legală).”

Articolul 1444 Patrimoniul succesoral

„(1) Patrimoniul succesoral include atât drepturile patrimoniale (activul succesoral), cât și obligațiile patrimoniale (pasivul succesoral), pe care cel ce a lăsat moștenirea le avea la momentul decesului.”

17. Prevederile relevante ale Protocolului nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 1 Protecția proprietății

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

ÎN DREPT

18. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează, în esență, moștenirea părților sociale de către succesori și acceptarea acestuia în calitate de asociat al societății cu răspundere limitată, pe de o parte, precum și înregistrarea acestor modificări în Registrul de stat al persoanelor juridice, pe de altă parte.

19. Astfel, sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională, și anume dreptul de proprietate asupra părții sociale moștenite.

A. ADMISIBILITATEA

20. Prin decizia din 6 septembrie 2016 Curtea a verificat întrunirea următoarelor condiții de admisibilitate:

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție

21. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii privind societățile cu răspundere limitată, ține de competența Curții Constituționale.

(2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu

22. Fiind ridicată de către avocatul Victor Panțiru în dosarul nr. 3-771/16, care se află pe rolul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

(3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei

23. Curtea reține că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

24. Curtea observă că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie unele prevederi din articolele 17 și 49 alin. (1) lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

(4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate

25. Curtea subliniază că prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

26. Prin urmare, Curtea apreciază că sesizarea nu poate fi respinsă ca inadmisibilă și nu există nici un alt temei de sistare a procesului, în conformitate cu prevederile articolului 60 din Codul jurisdicției constituționale.

27. Astfel, pentru a elucida aspectele abordate în sesizare, Curtea va examina pretinsa încălcare a articolului 46 alin. (6) din Constituție, luând în considerare principiile consacrate atât în jurisprudența sa, cât și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare - *Curtea Europeană*).

B. FONDUL CAUZEI

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 46 ALIN. (1) ȘI (6) DIN CONSTITUȚIE

28. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile supuse controlului constituționalității încalcă articolul 46 alin. (6) din Constituție, potrivit căruia:

„(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

29. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că atribuirea dreptului de a modifica actul de constituire în **exclusivitate** adunării generale a asociaților nu permite Camerei Înregistrării de Stat, în lipsa unei asemenea hotărâri, să înregistreze succesorul în calitate de asociat în limita cotei sociale moștenite.

30. Autorul susține că prezența cuvintelor „*numai*” în art. 17 și „*exclusiv*” în art. 49 alin. (1) lit. a) din lege aduce atingere dreptului la moștenirea proprietății private, consfințit prin art. 46 alin. (6) din Constituție, motiv pentru care succesorii nu pot dispune de cota-parte moștenită.

B. Argumentele autorităților

31. Președintele Republicii Moldova susține că, atunci când în actul constitutiv nu pot fi operate modificări cu privire la componența asociaților din cauza asociaților de rea-credință, Camera Înregistrării de Stat nu poate crea impedimente succesorului la înregistrarea dreptului său în Registrul de stat. Or, într-o astfel de situație, hotărârea de modificare a actului de constituire a adunării generale a asociaților poate avea doar un caracter tehnic de constatare a transferării dreptului de proprietate al părții sociale către succesor. Președintele consideră că prevederile contestate comportă un caracter discreționar care pot genera impedimente la realizarea dreptului de proprietate.

32. În opinia sa, Parlamentul a menționat că înlocuirea unui asociat cu altul, în cadrul societății cu răspundere limitată, reprezintă o modificare a actului de constituire și, prin urmare, în astfel de situații necesită a fi respectată procedura prevăzută de lege, dar fără a se leza dreptul de proprietate deja obținut de succesor. În ce privește calitatea de asociat a succesorului, Parlamentul a menționat că moștenirea legală a patrimoniului nu ar trebui să se confrunte cu problema înregistrării de stat a proprietății legal dobândite. Parlamentul consideră că prevederile contestate denotă o anumită practică judiciară de aplicare a acestora, dar nu o problemă de neconstituționalitate.

33. În opinia prezentată, Guvernul a menționat că actul de constituire este documentul ce exprimă voința fondatorilor de a constitui o societate, pe de o parte, și voința societății ca persoană juridică, pe de altă parte. Or,

ținând cont de importanța actului de constituire, este firesc ca modificarea sau completarea acestuia să fie permisă doar de organul suprem al societății. În opinia Guvernului, realizarea efectivă a dreptului de proprietate al moștenitorului ar putea fi obținută prin ajustarea articolului 30 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, în vederea înregistrării părții sociale moștenite în lipsa prezentării documentelor de modificare a actului de constituire și hotărârii adunării generale a asociaților.

34. În ședința publică a Curții, reprezentantul Camerei Înregistrării de Stat a susținut că problema abordată nu este reglementată prin Legea privind societățile cu răspundere limitată și în practică creează dificultăți la înregistrarea modificărilor survenite în cadrul societății, în special atunci când în actul de constituire asociații nu au anticipat apariția unor asemenea modificări.

C. Aprecierea Curții

1. Principii generale

35. Articolul 9 din Constituție consacră existența proprietății private asupra bunurilor materiale și intelectuale, care, conform art. 46 din Constituție, este garantată. Garantarea dreptului de proprietate a impus principiul constituțional, prevăzut de același articol, al inadmisibilității exproprierii persoanei, cu excepția cauzei de utilitate publică, stabilită de lege, respectând regula unei drepte și prelabile despăgubiri.

36. În același sens, potrivit articolului 127 din Constituție, statul a luat sub ocrotirea sa proprietatea și a garantat realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular.

37. În același timp, protecția și garantarea dreptului la proprietate privată nu ar fi depline dacă nu s-ar asigura continuarea calității de proprietar de către succesorii fostului proprietar.

38. Având în vedere că dreptul la moștenire este o consecință firească a dreptului de proprietate, articolul 46 alin. (6) din Constituție prevede expres că dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

39. Curtea reține că, potrivit Codului civil, drepturile succesoriale se transmit *ope legis* moștenitorilor la data deschiderii succesiunii, în virtutea efectelor juridice ale acceptării acesteia. Calitatea de succesori legal sau testamentar se atestă prin certificatul de moștenitor.

40. Curtea menționează că una din formele de realizare a proprietății private este formarea societăților comerciale, care constituie o parte esențială a economiei statului, bazată pe economia de piață. În conformitate cu legislația civilă, unul din tipurile societăților comerciale sunt societățile cu răspundere limitată.

41. Curtea subliniază că societatea cu răspundere limitată este o persoană juridică formată prin voința uneia sau mai multor persoane, exprimată în actul de constituire, prin care acestea convin să pună în comun anumite bunuri pentru a desfășura activitate de întreprinzător, a realiza și a împărți

beneficii, societate în care asociații nu răspund pentru obligațiile ei, ci suportă riscul activității acesteia în limitele părții sociale deținute.

2. Aplicarea principiilor în prezenta cauză

42. În speță, Curtea observă că moștenitorul unei părți sociale, din capitalul social al societății cu răspundere limitată, poate deveni asociat, prin înregistrarea acestei calități la Camera Înregistrării de Stat, doar după operarea modificărilor aferente în actul de constituire de către adunarea generală.

43. Curtea reține că la baza constituirii oricărei societăți comerciale se află voința asociaților de a desfășura, în condițiile legii, o activitate comercială. Însă voința asociaților privind constituirea unei societăți comerciale trebuie să se materializeze în condițiile legii, și anume prin actul de constituire al societății.

44. Potrivit art. 12 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, denumirea de act de constituire are un caracter generic, desemnând atât contractul de constituire (contractul de societate), cât și statutul. În virtutea articolelor 17 și 49 alin. (1) lit. a) din lege, actul de constituire poate fi modificat **numai** prin hotărârea adunării generale a asociaților.

45. Curtea observă că autorul sesizării susține că atribuirea acestui drept în exclusivitate adunării generale lezează dreptul de proprietate al succesorilor asociaților societății cu răspundere limitată.

46. În acest sens, Curtea reține că adunarea generală a asociaților reprezintă organul deliberativ și decizional al societății, care hotărăște în problemele esențiale ale societății, cum ar fi: numește celelalte organe ale societății (administratorul, membrii consiliului societății, cenzorii), exercită controlul asupra activității lor, decide asupra angajării răspunderii acestora, modifică actul de constituire al societății etc.

47. Astfel, având în vedere modul de constituire și prerogativele de care dispune, doar adunarea generală a societății este în drept să modifice și să completeze actul de constituire, inclusiv să-l adopte într-o nouă redacție.

48. Curtea conchide că este cu neputință ca modificările în actul de constituire să fie operate de o autoritate sau instituție, în speță Camera Înregistrării de Stat, deoarece s-ar aduce atingere voinței sociale și, în general, conceptului constituirii unei societăți comerciale. Or, doar adunarea generală a asociaților, ca organ suprem de conducere al societății, este capabilă să reflecte întocmai voința asociaților în actul de constituire.

49. Ținând cont de cele menționate, Curtea constată lipsa unei legături de cauzalitate între prevederile contestate și articolul 46 alin. (6) din Constituție. Or, prevederile contestate statuează doar cine este în drept să opereze modificări în actul de constituire al societății cu răspundere limitată, și nicidecum modul de înregistrare a calității de asociat în Registrul de stat al persoanelor juridice.

50. În contextul speței examinate, Curtea observă însă că dreptul de proprietate al moștenitorului părții sociale poate fi afectat prin prisma art. 30

din lege, potrivit căruia partea socială se consideră de drept a dobânditorului de la data înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice **a modificărilor operate în actele de constituire privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale.**

51. Astfel, Curtea constată că dobândirea și recunoașterea dreptului de proprietate asupra părților sociale înstrăinate sau dobândite depind de modificările operate, în sensul dat, în actul de constituire.

52. Curtea menționează că, potrivit art. 42 alin. (1) din lege, **calitatea de asociat al societății se dobândește** prin participarea la constituirea acesteia sau **prin dobândirea, ulterior constituirii, a unei părți sociale.**

53. Curtea subliniază că dobândirea părților sociale, ulterior constituirii societății, se realizează prin transmiterea părților sociale între vii și pentru cauză de moarte (*mortis causa*).

54. Curtea menționează că Legea privind societățile cu răspundere limitată reglementează modul de înstrăinare a părții sociale. Ba mai mult, potrivit art. 25 din lege, părțile sociale pot fi **liber înstrăinate** către soț, rude, afini în linie dreaptă fără limită și în linie colaterală până la gradul doi inclusiv, dacă actul de constituire nu prevede altfel.

55. Astfel, Curtea constată că, deși, potrivit art. 25 alin. (1) din lege, un asociat poate înstrăina în mod liber partea sa socială către rude, fără a fi necesar a respecta dreptul de preempțiune al celorlalți asociați, pentru a deveni proprietarul de drept al acestei părți art. 30 alin. (1) impune obligativitatea efectuării modificărilor respective în actul de constituire. De asemenea, aceste modificări se solicită a fi operate și în situația obținerii părții sociale în rezultatul succesiunii.

56. În acest sens, Curtea reține că, în timp ce art. 42 din lege stabilește obținerea calității **de asociat, inclusiv, prin dobândirea, ulterior constituirii societății cu răspundere limitată, a unei părți sociale, nu poate fi condiționată înregistrarea părții sociale dobândite sau moștenite în Registrul de stat al persoanelor juridice de modificările din actul de constituire al societății.**

57. În consecință, Curtea concluzionează că sintagma „*operate în actele de constituire*” din alineatele (1) și (2) ale art. 30 din Legea privind societățile cu răspundere limitată încalcă nemijlocit dreptul de proprietate al persoanelor care au dobândit părți sociale și aduce atingere articolului 46 din Constituție.

58. Totodată, având în vedere că formarea și activitatea societății cu răspundere limitată se bazează pe voința și încrederea reciprocă a asociaților, adițional celor constatate, Curtea relevă existența situațiilor în care calitatea de nou asociat a dobânditorului unei cote sociale poate fi refuzată de asociații societății. Acest refuz însă nu trebuie să afecteze drepturile patrimoniale ale dobânditorului părții sociale, acesta fiind îndreptățit să primească echivalentul valoric al respectivei părți sociale. În același timp, Curtea constată lipsa unor reglementări în acest sens.

59. Prin urmare, Curtea **va emite o Adresă Parlamentului, în vederea reglementării efectelor** dobândirii prin succesiune a dreptului de

proprietate asupra părții sociale, în ipoteza în care calitatea de asociat a dobânditorului părții sociale poate fi refuzată de asociați.

Din aceste motive, în temeiul articolului 140 alin. (2) din Constituție și articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se admite parțial* excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Victor Panțîru, în dosarul nr. 3-771/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

2. *Se declară neconstituțională* sintagma „operate în actele de constituire” din articolul 30 alineatele (1) și (2) din Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată.

3. *Se recunosc constituționale* cuvintele „numai” din art. 17 și „exclusiv” din articolul 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată.

4. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 27 septembrie 2016
HCC nr. 27
Dosarul nr. 97g/2016*